

**Thắc mắc về
vắc-xin COVID-19?
Đây là một số các
giải đáp.**

COVID-19 là gì?

COVID-19 là vi rút corona lần đầu được phát hiện vào cuối năm 2019. Vi rút corona là một nhóm lớn các siêu vi trùng được biết gây sự nhiễm trùng đường hô hấp từ nhẹ đến nghiêm trọng. Siêu vi corona novel (mới) bao gồm COVID-19.

COVID-19 truyền lây như thế nào?

COVID-19 lây lan phổ biến nhất qua những giọt nước nhỏ hô hấp bắn ra từ người bị nhiễm vi rút. Điều này có thể xảy ra qua việc ho, nhảy mũi, nói chuyện, thở và ca hát. COVID-19 cũng có thể lây lan khi chạm tay vào bề mặt hay đồ vật có vi rút trên đó và sau đó chạm tay còn chưa rửa vào miệng, mũi hay mắt của quý vị. Vi rút có thể truyền lây trước khi quý vị bắt đầu có các triệu chứng.

Ai đủ điều kiện để tiêm vắc-xin COVID-19?

Người dân Ontario từ năm tuổi trở lên có thể chích liều thứ nhất và thứ nhì vắc-xin COVID-19. Các liều tăng cường cũng có sẵn cho những ai từ 12 tuổi trở lên.

Một số người đủ điều kiện và được khuyến cáo chích liều thứ ba như một phần của loạt vắc-xin chủng ngừa COVID-19 chủ yếu và (những) liều vắc-xin tăng cường mở rộng, do sự giảm dần khả năng miễn dịch dựa trên sự gia tăng rủi ro bị bệnh nghiêm trọng và phải nhập viện của họ.

Để biết thông tin về việc đủ điều kiện chích ngừa, truy cập ontario.ca/covidvaccineinfo.

Tại sao tôi nên chích vắc-xin COVID-19?

Chích ngừa là điều quan trọng nhất quý vị có thể làm để tự bảo vệ mình, người thân và cộng đồng của quý vị không bị bệnh nghiêm trọng và phải nhập viện điều trị vì COVID-19 và các biến thể của vi rút.

Vắc-xin COVID-19 không làm bị nhiễm vi rút corona. Vắc-xin giúp tạo khả năng miễn dịch chống siêu vi trùng, để cơ thể quý vị sẽ chống lại chúng một cách dễ dàng

hơn. Điều này có thể làm giảm rủi ro mắc COVID-19 của quý vị hay các triệu chứng sẽ nhẹ hơn nếu quý vị bị bệnh.

Tại sao tôi nên chủng ngừa khi các biện pháp y tế đang được gỡ bỏ?

Việc gỡ bỏ các biện pháp y tế công cộng và biện pháp an toàn tại nơi làm việc không có nghĩa COVID-19 đã biến mất và đại dịch đã chấm dứt. Chủng ngừa tiếp tục là cách bảo vệ tốt nhất chống lại COVID-19 và giúp bảo vệ những thành quả chúng ta đã đạt được.

Chích ngừa đầy đủ tất cả các liều vắc-xin COVID-19 được khuyến cáo vẫn là điều quan trọng nhất quý vị có thể làm để tự bảo vệ mình, người thân và cộng đồng của quý vị không bị COVID-19 và các biến thể của vi rút. Việc chích ngừa giảm thiểu đáng kể rủi ro mắc bệnh nghiêm trọng của quý vị, phải nhập viện điều trị và tử vong.

Chích liều tăng cường COVID-19 có cần thiết hay không?

Tuy loạt vắc-xin COVID-19 chính có hiệu quả cao chống việc mắc bệnh nghiêm trọng và phải nhập viện, điều quan trọng quý vị phải chích cập nhật tất cả các liều vắc-xin COVID-19 được khuyến cáo chích, vì sự bảo vệ sau khi chích loạt vắc-xin COVID-19 đầu tiên giảm dần theo thời gian, nhất là để chống lại các biến thể gây lo ngại.

Những người từ 18 tuổi trở lên có thể làm hạn chích liều tăng cường đầu tiên ba tháng (84 ngày) sau liều thứ nhì của họ. Những người từ 12 đến 17 tuổi có thể làm hạn chích liều tăng cường đầu tiên sáu tháng (168 ngày) sau liều thứ nhì. Ngoài ra, một số người đủ điều kiện để được chích liều tăng cường thứ nhì. Để biết thêm thông tin, truy cập ontario.ca/covidvaccineinfo.

Tôi đã mắc COVID-19 và bình phục. Tôi có vẫn cần phải chích vắc-xin hay không?

Có, quý vị vẫn nên chích tất cả các liều vắc-xin COVID-19 được khuyến cáo chích để gia

tăng khả năng bảo vệ chống việc bị bệnh nghiêm trọng và phải nhập viện.

Ngay cả nếu quý vị đã bình phục từ COVID-19, quý vị chưa miễn dịch và vẫn có thể mắc vi rút và lây nhiễm tuy không có biểu hiện của bất cứ các triệu chứng nào. Với sự lây lan của các biến thể mới, điều quan trọng quý vị phải chích cập nhật các liều vắc-xin COVID-19 của quý vị.

Nếu quý vị mới bị COVID-19 gần đây, có thể tốt nhất nên chờ cho tới sáu tháng để chích liều kế tiếp sau khi bị COVID-19. Hãy hỏi chuyên viên chăm sóc sức khỏe để biết thêm thông tin về thời gian tối ưu dựa theo tuổi của quý vị, số liều quý vị đã chích, và tình trạng sức khỏe của quý vị.

Tôi có sẽ bị các tác dụng phụ hay không?

Cũng giống như bất cứ sự chủng ngừa nào khác, một số người có thể bị các tác dụng phụ và phản ứng nhẹ và sẽ hết đi từ vài tiếng đến vài ngày sau khi chủng ngừa. Các tác dụng phụ này là một phần nỗ lực của cơ thể để tạo khả năng miễn dịch chống COVID-19 sau khi chích ngừa. Các tác dụng phụ phổ biến nhất bao gồm thay đổi về màu sắc (ví dụ, đỏ hay tím), cũng như bị đau hay bị sưng ở cánh tay nơi quý vị chích thuốc, mệt mỏi, nhức đầu, đau cơ bắp và khớp xương, ớn lạnh hay sốt nhẹ.

Nếu quý vị bị các tác dụng phụ khiến quý vị lo âu hay dường như không hết đi sau một vài ngày, xin liên lạc với chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị.

Vắc-xin COVID-19 có an toàn hay không?

Có. Bộ Y Tế Canada có một trong những hệ thống duyệt xét khoa học nghiêm ngặt nhất trên thế giới và chỉ chấp thuận vắc-xin nào an toàn, hiệu quả, và đáp ứng các tiêu chuẩn sản xuất và chất lượng cao nhất.

Chỉ các vắc-xin nào được Bộ Y Tế Canada chấp thuận mới được dùng tại Ontario.

Hãy tìm hiểu thêm về vắc-xin từ [trang mạng của Bộ Y Tế Canada](#).

Tôi có nên lo lắng về việc vắc-xin đã được làm ra quá nhanh hay không?

Không. Chỉ các vắc-xin nào đã được Bộ Y Tế Canada chấp thuận và xác định an toàn và hiệu quả mới sẽ được dùng tại Ontario.

Các vắc-xin này đã được tạo ra nhanh hơn so với các vắc-xin khác vì đã có những tầm mức hợp tác chưa từng thấy trước đây và sự tài trợ đầu tư cho nỗ lực này trên toàn thế giới.

Các nhà nghiên cứu cũng đã nghiên cứu và làm việc với [các vắc-xin mRNA](#) trong thời gian hơn 10 năm, đó là lý do tại sao công nghệ mRNA đã có thể được sử dụng một cách nhanh chóng để làm ra vắc-xin COVID-19.

Tuy các vắc-xin COVID-19 đã được làm ra nhanh chóng, tất cả các bước đã được thực hiện để bảo đảm chúng an toàn và hiệu quả.

Tiến trình chấp thuận vắc-xin là như thế nào?

Các nguồn lực khổng lồ trên toàn thế giới đã được đưa ra để chế tạo vắc-xin COVID-19, giúp đẩy nhanh tiến trình chấp thuận vắc-xin một cách hiệu quả và hữu hiệu. Điều này bao gồm việc điều chỉnh các chương trình nghiên cứu hiện có, sự hợp tác quốc tế giữa các nhà khoa học và chính phủ, gia tăng tiền tài trợ riêng, tuyển chọn nhanh những người tham dự thử nghiệm lâm sàng, và lập ra các thử nghiệm lâm sàng nhanh để chứng minh tính hiệu quả của vắc-xin. Các nhà khoa học độc lập giỏi nhất của Canada đã xem lại thật kỹ lưỡng tất cả dữ liệu trước khi chấp thuận vắc-xin an toàn và hiệu quả cho người dân Canada. Tất cả các bước an toàn đã được làm theo để chấp thuận các vắc-xin này.

Hãy tìm hiểu thêm về việc xem xét và tiến trình chấp thuận vắc-xin từ [trang mạng của Bộ Y Tế Canada](#).

Các tác dụng phụ dài hạn của vắc-xin này là gì?

Các cuộc nghiên cứu còn đang tiếp tục về các tác dụng phụ dài hạn của vắc-xin, cho tới nay cho thấy không có tác dụng phụ nghiêm trọng. Những người đã tiêm vắc-xin trong nghiên cứu tiếp tục được theo dõi để xem có bất cứ các tác dụng phụ dài hạn nào hay không.

Để biết thêm thông tin về các sự kiện bất lợi sau khi chủng ngừa (AEFIs) hay để báo cáo một AEFI, truy cập [trang mạng của Y Tế Công Cộng Ontario về tính an toàn của vắc-xin](#).

Các tác dụng phụ sau khi chích liều thứ nhì hay liều tăng cường có tệ hơn liều đầu tiên hay không?

Một số người có thể bị các tác dụng phụ mạnh hơn sau khi chích liều vắc-xin thứ nhì của họ. Vì tác dụng phụ là kết quả của hệ miễn dịch của quý vị tạo sự bảo vệ, khi hệ miễn dịch của quý vị đã được chuẩn bị sẵn sàng với liều đầu tiên, đáp ứng miễn dịch sẽ mạnh hơn nhiều ở liều thứ nhì. Đây là một điều tốt và cho biết vắc-xin đang làm công việc của nó!

Các tác dụng phụ sau khi chích liều tăng cường thì tương tự như khi chích liều đầu tiên và thứ nhì. Các tác dụng phụ có thể kéo dài vài giờ hay vài ngày sau khi chủng ngừa và có thể bao gồm thay đổi về màu sắc (ví dụ, đỏ hay tím), cũng như bị đau hay bị sưng ở cánh tay nơi quý vị chích thuốc, mệt mỏi, nhức đầu, đau cơ bắp và khớp xương, ớn lạnh hay sốt nhẹ.

Vắc-xin có làm tôi bị COVID-19 hay không?

Không, quý vị không thể bị COVID-19 hay bất cứ bệnh truyền nhiễm nào từ vắc-xin. Không có vắc-xin nào được Bộ Y Tế Canada chấp thuận là các vắc-xin có siêu vi trùng còn sống cả, có nghĩa vắc-xin không chứa vi rút COVID-19.

Tôi vẫn có thể mắc COVID-19 sau khi chủng ngừa hay không?

Vắc-xin giảm rủi ro mắc COVID-19, nhưng cũng như tất cả các sự chủng ngừa khác, quý vị không thể loại bỏ rủi ro của việc bị nhiễm trùng, nhất là với sự tiếp tục lây lan của vi rút này trong cộng đồng.

Chích ngừa giảm thiểu đáng kể rủi ro mắc bệnh nghiêm trọng, phải nhập viện và tử vong của quý vị, và là cách tốt nhất để bảo vệ chính quý vị và những người chung quanh quý vị không bị bệnh nghiêm trọng vì COVID-19.

Vắc-xin COVID-19 có ảnh hưởng đến khả năng sinh sản của tôi hay không? Nếu tôi hiện đang mang thai thì sao?

Hiện không có bằng chứng về việc vắc-xin COVID-19 gây sự vô sinh.

Trên thực tế, chích tất cả các liều vắc-xin COVID-19 được khuyến cáo trước khi quý vị thụ thai hay trong lúc quý vị mang thai sẽ bảo vệ quý vị và đứa con tương lai của quý vị khỏi rủi ro mắc COVID-19 trong lúc mang thai.

Vắc-xin COVID-19 có an toàn cho những người đang mang thai, đang cho con bú sữa mẹ hay đang muốn thụ thai hay không?

Có. Quý vị có thể chích an toàn vắc-xin COVID-19 trước khi mang thai hay trong bất cứ tam cá nguyệt nào của thai kỳ. Chích vắc-xin COVID-19 trong lúc quý vị đang mang thai, cho con bú sữa mẹ hay đang cố gắng để thụ thai thì an toàn, hiệu quả và được mạnh dạn đề nghị bởi Hội Đồng Tỉnh Bang đặc trách Sức Khỏe Bà Mẹ và Trẻ Em (PCMCH), Hiệp Hội Bác Sĩ Sản Phụ Khoa Ontario (OSOG), Hiệp Hội Bác Sĩ Sản Phụ Khoa Canada (SOGC), Ủy Ban Cố Vấn Quốc Gia về Chủng Ngừa (NACI) và nhiều tổ chức quốc gia cũng như quốc tế khác.

Các lợi ích của việc chủng ngừa nhằm ngăn ngừa các biến chứng có thể có trong lúc mang thai thì hơn hẳn các rủi ro. Nếu quý vị

bị COVID-19 trong lúc đang mang thai, quý vị có nhiều rủi ro phải nhập viện hơn, phải được hồi sức cấp cứu và trợ thở bằng máy so với những người dương tính với COVID-19 nhưng không mang thai.

Vắc-xin không chỉ bảo vệ quý vị không bị nhiễm COVID-19, vắc-xin cũng sẽ giảm thiểu rủi ro mắc bệnh và các biến chứng nghiêm trọng liên quan đến việc bị nhiễm COVID-19 trong lúc mang thai. Nghiên cứu cho thấy kháng thể tạo ra trong cơ thể quý vị sau khi chích ngừa sẽ truyền sang cho con quý vị thông qua nhau thai và/hay sữa mẹ, có thể bảo vệ không những chỉ chính quý vị mà còn cho cả con của quý vị, với sự bảo vệ nhiều hơn chống COVID-19 sau khi sanh.

Để biết thêm thông tin, truy cập ontario.ca/covidvaccinepregnancy.

Tại sao con tôi nên chủng ngừa? Chứ không phải COVID-19 nhẹ hơn ở trẻ em hay sao?

Tuy trẻ em bị nhiễm COVID-19 điển hình có các triệu chứng nhẹ, một số có thể bị bệnh rất nặng khiến phải nhập viện, phải được hồi sức cấp cứu (ICU) hay thậm chí tử vong. Những em khác có thể bị các triệu chứng nghiêm trọng và kéo dài (có nghĩa, bị COVID-19 lâu, mắc hội chứng cấp tính hậu COVID-19). Điều này đặc biệt đúng ở trẻ em bị suy giảm miễn dịch hay có các bệnh nền.

Chích ngừa cho trẻ em và thanh thiếu niên sẽ cho các em có được mức bảo vệ mạnh chống lại việc bị bệnh nghiêm trọng, phải nhập viện hay tử vong vì vi rút. Chủng ngừa cũng giúp bảo vệ cho những người khác trong gia đình, chẳng hạn như những người chưa thể chủng ngừa, hay những người già dễ bị tổn thương.

Bộ Y Tế Canada đã cho phép dùng vắc-xin Pfizer ở trẻ em từ năm tuổi trở lên và vắc-xin Moderna ở trẻ em từ sáu tuổi trở lên.

Trẻ em từ năm tuổi trở lên được đề nghị tiêm vắc-xin Pfizer COVID-19. Với sự đồng ý ưng thuận, kể cả ý thức về rủi ro cao có thể có của việc bị viêm cơ tim/ viêm màng ngoài tim, trẻ em từ sáu tuổi trở lên có thể tiêm vắc-xin Moderna COVID-19.

Hàng triệu trẻ em tại Canada và Hoa Kỳ đã chích vắc-xin COVID-19 và nói chung, không thấy có các tín hiệu đáng lo ngại nào về sự an toàn.

Cũng giống như vắc-xin ngừa các bệnh khác, con quý vị được bảo vệ tốt nhất khi các em [chích ngừa cập nhật đầy đủ](#).

Để biết thêm thông tin, truy cập ontario.ca/covidvaccinekids.

Có bộ vi xử lý trong vắc-xin hay không?

Không.

Vắc-xin COVID-19 khác với vắc-xin ngừa cúm như thế nào?

Vắc-xin COVID-19 và vắc-xin cúm hoàn toàn khác nhau và không thể so sánh một cách trực tiếp. Chúng nhắm vào các vi rút khác nhau; vắc-xin ngừa cúm nhắm vào một vài chủng của vi rút bệnh cúm cùng một lúc, trong khi vắc-xin COVID-19 chỉ nhắm vào một vi rút, SARS-CoV-2.

Điều quan trọng phải chích cả vắc-xin ngừa cúm và vắc-xin COVID-19 vì chúng bảo vệ chống lại các vi rút khác nhau. Chích ngừa cúm hay một vắc-xin khác cùng lúc với vắc-xin COVID-19 đều an toàn. Không cần phải chờ 14 ngày trước hay sau khi tiêm vắc-xin COVID-19.

Tôi có đủ điều kiện để chích vắc-xin hay không nếu tôi không có thẻ bảo hiểm y tế Ontario (OHIP)?

Bất cứ ai sống, học tập, hay làm việc tại Ontario hay đến viếng Ontario đều đủ điều kiện chích vắc-xin miễn phí, bất kể tình trạng quốc tịch hay di trú.

Quý vị không cần phải có thẻ y tế Ontario để được tiêm vắc-xin. Quý vị có thể dùng một chứng minh thư (ID) có hình khác để chứng minh tên và ngày tháng năm sinh, hay kết hợp các loại chứng minh thư, chẳng hạn như bằng lái xe, hộ chiếu, một mẫu của thư gửi bảo đảm, phiếu lương, thẻ sinh viên học sinh, chứng minh thư do chính phủ cấp từ các nơi khác. Các chứng minh thư này có thể bao gồm các tài liệu được chính phủ cấp ở nước ngoài và đã hết hạn.

Nếu quý vị không có thẻ y tế và đơn vị y tế công cộng của quý vị dùng Trung tâm Liên lạc Chích Vắc-xin của Tỉnh bang (Provincial Vaccine Contact Centre, viết tắt PVCC), quý vị có thể gọi cho PVCC ở số 1-833-943-3900 để đăng ký cuộc hẹn của mình. Quý vị sẽ được yêu cầu cung cấp một mẫu chứng minh thư có hình tại cuộc hẹn chích ngừa của quý vị.

Quý vị cũng có thể liên lạc với đơn vị y tế công cộng tại địa phương quý vị để xác nhận việc đủ điều kiện chủng ngừa và nhờ giúp đỡ để đăng ký cuộc hẹn. Để tìm một đơn vị y tế công cộng tại địa phương và thông tin để liên lạc, xin truy cập ontario.ca/publichealth.

Hiến máu có làm giảm hiệu quả của vắc-xin COVID-19 hay không?

Không, không có bằng chứng nào trong nghiên cứu cho thấy hiến máu sẽ làm giảm hiệu quả của vắc-xin COVID-19.

Hiến máu không lấy vắc-xin ra khỏi cơ thể và không làm cơ thể bị cạn kiệt các tế bào miễn dịch quan trọng và kháng thể được tạo ra khi chích vắc-xin. Để biết thêm thông tin, xin truy cập [Cơ quan đặc trách Các Dịch Vụ về Máu của Canada \(Canada Blood Services\)](#).

Nếu tôi trễ lịch chủng ngừa thường lệ của tôi thì sao? Tôi vẫn có thể chích vắc-xin COVID-19 hay không?

Có. Chúng tôi cũng khuyến khích những ai còn chưa chích ngừa đầy đủ hãy liên lạc với chuyên viên chăm sóc sức khỏe của họ để được chích cập nhật.

Các sự trợ giúp nào có sẵn cho những người bị khuyết tật hay lo ngại về tiện nghi cho người tàn tật sử dụng?

Các cơ sở chích ngừa được yêu cầu phải cung cấp dịch vụ cho người tàn tật và tiếp xúc trao đổi với người tàn tật theo một cách giúp đỡ được họ. Ngoài ra, các nguồn hỗ trợ sau đây cũng có sẵn:

- ConnectABILITY.ca để có thông tin về các vắc-xin COVID-19, các nguồn trợ giúp và hỗ trợ cho những người làm công việc chăm sóc, các video từ các nguồn đáng tin cậy, và nhiều điều khác nữa.
- Truy cập trang mạng [Nghiên Cứu Việc Tiếp Cận Sự Chăm Sóc Sức Khỏe và Tàn Tật Phát Triển \(Health Care Access Research and Developmental Disabilities\) \(www.hcarddcovid.com/info\)](#) và vaccinesupport.ca để có thông tin làm thế nào chủng ngừa cho đứa con/người phụ thuộc bị tàn tật phát triển hay trí tuệ của quý vị (các sự đáp ứng sắp xếp nhu cầu tại cơ sở chích ngừa, các sự chọn lựa chích ngừa tại nhà, sợ kim chích, v.v.).
- Truy cập trang mạng của Hội Hỗ Trợ Cộng Đồng Ontario (Ontario Community Support Association) (www.ontariocommunitysupport.ca) để có thông tin về chương trình Chuyên Chở Người Tàn Tật Đến Địa Điểm Chích Ngừa, chuyên cung cấp các chuyến xe đưa đi đón về tận cửa cho người tàn tật, kể cả cao niên gặp khó khăn trong việc đi đứng, những người gặp trở ngại để dùng phương tiện chuyên chở an toàn.

Tôi có thể tìm thêm thông tin nơi nào?

Truy cập Ontario.ca/covidvaccine để tìm hiểu thêm về vắc-xin COVID-19 tại Ontario, bao gồm thông về vắc-xin và việc đủ điều kiện, làm thế nào để đăng ký cuộc hẹn, kỳ vọng điều gì, và nhiều điều khác nữa. Quý vị cũng có thể liên lạc với Trung tâm Liên lạc Chích Vắc-xin của Tỉnh bang để nói chuyện với một nhân viên có kinh nghiệm hay một chuyên gia y tế ở số 1-833-943-3900 (TTY dành cho người bị điếc, lãng tai hay không nói được: 1-866-797-0007), có sẵn bằng hơn 300 ngôn ngữ, trung tâm làm việc bảy ngày một tuần, từ 8 giờ sáng đến 8 giờ tối.

Với các thắc mắc về vắc-xin dành cho trẻ em, thanh thiếu niên và những người có thai, cho con bú sữa mẹ hay dự định có thai, liên lạc Dịch vụ Tư vấn Vắc-xin COVID-19

của SickKids (Bệnh viện Nhi đồng) để làm một cuộc hẹn nói chuyện bảo mật với Y tá chính ngạch chuyên khoa nhi của bệnh viện SickKids thông qua trang mạng sickkids.ca/vaccineconsult hay gọi 1-888-304-6558. Dịch vụ này cũng có sẵn bằng nhiều thứ tiếng với sự trợ giúp thông dịch qua điện thoại.

Hay, gọi Y Viện VaxFacts của Mạng Lưới Y Tế Scarborough (SHN) để được tư vấn trực tiếp qua điện thoại với một bác sĩ chuyên môn của SHN và để có thông tin thực tế quý vị cần để thực hiện một quyết định có hiểu biết về vắc-xin COVID-19. Đăng ký cuộc hẹn thông qua trang mạng shn.ca/vaxfacts hay gọi 416-438-2911, ext. 5738. Các cuộc hẹn có sẵn bảy ngày một tuần, từ 9 giờ sáng đến 8 giờ tối với trên 200 ngôn ngữ.